

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845, 8 706 64 868,
faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@eimin.lt, http://eimin.lrv.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2020-01-13

Nr. 4.5-82-3-99

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (toliau – EIM), atsižvelgdama į 2020 m. sausio 7 d. Tarpinstitucinio pasitarimo protokolą Nr. 1, pakartotinai teikia svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų pirkimų vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektą (toliau – Projektas).

Projekto tikslas - įgyvendinti Viešųjų pirkimų įstatymo 15 straipsnio 2 dalies ir Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo 26 straipsnio 2 dalies ir nustatyti Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų pirkimų, kurie netenkina Viešųjų pirkimų įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje, ir Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo 26 straipsnio 1 dalyje nurodytų sąlygų, tvarką. Projektu taip pat siekiama įgyvendinti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1860 (LRV pavedimas Nr. 1819701) ir Lietuvos Respublikos technologijų ir inovacijų įstatymo Nr. XIII-1414 (toliau – TIĮ) nuostatas.

Projektą sudaro MTEP paslaugų pirkimų, vykdomų atviro konkurso, apklausos ir neskelbiamų derybų būdu, nuostatos (Aprašo III skyrius), MTEP paslaugų, kuriomis siekiama sukurti inovatyvųjį produktą, pirkimų, atliekamų vykdant ikiprekybinį pirkimą, nuostatos (Aprašo IV skyrius) ir bendrosios nuostatos. Atkreipiame dėmesį, kad mokslo ir studijų institucijų perkamų MTEP paslaugų, kurios perkamos atviro konkurso, apklausos ir neskelbiamų derybų būdu, sritį kuruoja ir pasiūlymus dėl Projekto teikė Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – ŠMSM), o mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų, kuriomis siekiama sukurti inovatyvųjį produktą ir kurios perkamos vykdant ikiprekybinį pirkimą, sritį kuruoja EIM.

Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų pirkimai (Aprašo III skyrius):

Projektu siūloma, kad MTEP paslaugų pirkimus pirkimo vykdytojas, kai jis nėra mokslo ir studijų institucija, Lietuvos mokslo taryba (toliau – LMT), Lietuvos mokslų akademija (toliau – LMA) ar Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra (toliau – MITA), galėtų organizuoti tik gavęs pirkimui pritarančią LMT išvadą, kad planuojamos pirkti paslaugos yra MTEP paslaugos. Remiantis MTEP paslaugų pirkimo praktika ir ekspertinėmis išvalgomis Projekte aprašyti MTEP paslaugų pirkimo būdai (neskelbiamos derybos, apklausa ir atviras konkursas), jų pasirinkimo sąlygos bei šių pirkimų būdų etapai. Projekte taip pat įtvirtinamos nuostatos dėl pirkimo komisijų, ekspertų skyrimo tvarkos, pirkimo dokumentų, pirkimo organizavimo ir įgyvendinimo.

Kitais atvejais, kai perkamos MTEP paslaugos, kuriomis siekiama sukurti inovatyvųjį produktą, pirkimai atliekami vykdant ikiprekybinį pirkimą (toliau – ikiprekybinis pirkimas) (Aprašo IV skyrius):

Ikiprekybinis pirkimas organizuojamas tuo atveju, kai pirkimo vykdytojui reikalingo inovatyviojo produkto nėra rinkoje arba pirkimo vykdytojas dėl reikalingam inovatyviajam produktui taikomų patekimo į rinką ar apyvartos rinkoje apribojimų negali jo įsigyti ir tokiam inovatyviajam produktui atsirasti būtinos MTEP paslaugos arba kai rinkoje esantis produktas netenkina pirkimo vykdytojo poreikio, todėl reikia reikšmingai pagerinti produkto funkcines savybes ir (ar) mažinti esamo produkto savikainą ir produkto funkcinėms savybėms pagerinti reikalingos MTEP paslaugos.

Pirkimo vykdytojas, siekdamas nustatyti ikiprekybinio pirkimo poreikį (pvz., ar inovatyviajam produktui kurti tikrai yra reikalingos MTEP paslaugos), preliminarų biudžetą, teikėjus, rinkoje siūlančius MTEP paslaugas ir pan., iki pirkimo pradžios organizuoja viešą rinkos konsultaciją (angl. *Open market consultation*) bendradarbiaudamas su kompetentingais subjektais (nepriklausomais ekspertais, institucijomis arba rinkos dalyviais) dėl MTEP paslaugų inovatyviam produktui sukurti įsigijimo. Viešųjų pirkimų tarnyba (toliau – VPT) yra parengusi informacinį leidinį „Rinkos konsultacijos: iššūkiai ir galimybės“¹, kuriame nurodoma, kad su nepriklausomų subjektų pagalba pirkimo vykdytojui kur kas lengviau identifikuoti, kas pirkimo vykdytojui iš tiesų yra reikalinga, geriausiai atitinka jo poreikius, kokios yra egzistuojančios alternatyvos, kaip reikėtų suformuluoti nustatomus reikalavimus. Pirkimo vykdytojas gali išsiaiškinti, kokie sprendiniai galimi reikiamam tikslui pasiekti, koks pirkimas (pvz., ikiprekybinis pirkimas ar viešasis pirkimas, atliekamas pagal Viešųjų pirkimų įstatymą) jo atveju būtų geriausias, kokios yra galimos rizikos. Kai pirkimo vykdytojui žinoma, kas jam yra reikalinga ir kaip tai galima pasiekti, jis nebesvarsto netinkamų, neefektyvių variantų. Tinkamai pasiruošus pirkimui (išsamiai išanalizavus pirkimo objekto specifiką, sutarties sudarymui ir vykdymui reikšmingas aplinkybes, intelektinės nuosavybės paskirstymo ir kt. klausimus) sumažėja tikimybė, kad procedūrų metu kils problemų, galinčių ilgą sutrukdyti pirkimo procedūrą ar netgi nulemti jos nutraukimą, o iš anksto informavus tiekėjus apie būsimą pirkimą, tikėtinas didesnis tiekėjų susidomėjimas juo (atitinkamai – ir konkurencija pirkimo metu), galintis sumažinti tikimybę pirkimo vykdytojui būti priklausomam nuo riboto suinteresuotų tiekėjų skaičiaus. Informuojant tiekėjus apie pirkimo vykdytojo poreikius, jiems sudaroma galimybė pasiruošti tų poreikių patenkinimui (užsitikrinti reikiamus išteklius bei gebėjimus), be to, rinką informuojama, kad pirkimo vykdytojas yra nusiteikęs pirkimą vykdyti skaidriai.

Kadangi ikiprekybinio pirkimo nauda ir rizika turi būti dalijamasi pagal rinkos sąlygas, ikiprekybinio pirkimo metu prie jo įgyvendinimo prisideda pirkimo vykdytojas ir teikėjas. Pirkimo vykdytojas pirkimo dokumentuose nustato mokėtiną kainą teikėjams kiekviename ikiprekybinio pirkimo etape, kuri yra nekeičiama. Teikėjas, dalyvaudamas ikiprekybiniame pirkime, prisiima dalį išlaidų, kaip ir dalį rizikos, sau. Taigi, iš esmės Projekto 11.2 p. nuostatos įgyvendinimas pasireiškia per pirkimo vykdytojo mokamą kainą ir teikėjo indėlį vykdant ikiprekybinį pirkimą. Taip pat teikėjo indėlis gali būti jo intelektinės nuosavybės kaina, t. y. pirkimo vykdytojo teikėjui mokama suma yra MTEP paslaugų kaina, be teikėjo intelektinės nuosavybės kainos. Detalesnis ikiprekybinio pirkimo principų ir etapų išaiškinimas pateikiamas 2007 m. gruodžio 14 d. komunikate Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Ikiprekybiniai viešieji pirkimai. Naujovių skatinimas siekiant užtikrinti ilgalaikes kokybiškas viešąsias paslaugas Europoje“ (KOM (2007) 799 galutinis) ir komunikato darbo dokumente (SEC/2007/1668)².

Projektu nuspręsta nedidinti didelės vertės ikiprekybinio pirkimo sumos, t. y. paliekama suma, nustatyta dabar galiojančiame LRV 2015 m. liepos 1 d. nutarime Nr. 709 „Dėl Ikiprekybinių pirkimų vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Taip pat užtikrinant skaidrumą nuspręsta nekeisti kontrolės mechanizmo, todėl paliekama nuostata, kad pirkimo vykdytojas, inicijuojantis didelės vertės ikiprekybinį pirkimą, šiam pirkimui turi gauti Mokslo, technologijų ir inovacijų tarybos (toliau – Taryba) pritarimą.

EIM siūlo pritarti Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos 2019 m. spalio 14 d. rašte Nr. 2D-4996 išdėstytam sprendimui Nr. 2 „siūlyti LR Vyriausybei įkurti [...] inovacijų pareigūnų ministerijose tinklą“. Inovacijų pareigūnų komitetas (darbo grupė) galėtų atlikti inovacijų, kaip

¹ http://vpt.lrv.lt/uploads/vpt/documents/files/mp/rinkos_konsultaciju_gaires.pdf

² <http://eimin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/viesuju-pirkimu-politika/darnieji-inovatyvus-ir-ikiprekybiniai-viesieji-pirkimai/ikiprekybiniai-viesieji-pirkimai>

horizontaliojo politikos prioriteto, skatinimo ir koordinavimo funkciją, patarti Tarybai technologijų ir inovacijų srities klausimais, perimti ikiprekybinių pirkimų kontrolės mechanizmo funkciją ar atlikti kitas funkcijas. Vis tik, kol toks tinklas nėra sukurtas, siūlome palikti esamą reguliavimą priimant sprendimus dėl didelės vertės ikiprekybinių pirkimų. Taip pat pažymime, jog atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės pavedimą, iki sausio 31 d. pateiksime siūlymus dėl didelės vertės ikiprekybinių pirkimų tvirtinimo.

Projektu yra teikiama „funkcinės specifikacijos“ sąvoka, kadangi 2018 m. Europos Komisijos valstybių narių pasikeitimo patirtimi inovacijų pirkimų srityje galutinėje ataskaitoje pabrėžiama funkcinės specifikacijos svarba vykdant ikiprekybinių pirkimą ir skatinant inovacijas. Funkcinė specifikacija, palyginti su technine specifikacija, kurioje identifikuojami konkretūs techniniai parametrai, sudaro sąlygas atsirasti kūrybiškiems, inovatyviems sprendiniams, stiprinantiems konkurencingumą ir užtikrinantiems kokybiškesnes viešąsias paslaugas (angl. „*Properly pursued, functional procurement may lead to greater creativity, more innovation, increased competition and better public services*“³).

Projektu taip pat įtvirtintos nuostatos dėl pirkimo vykdytojų funkcijų, ikiprekybinio pirkimo organizavimo ir įgyvendinimo, intelektinės nuosavybės, ikiprekybinius pirkimus koordinuojančios organizacijos funkcijų. Pažymėtina, kad MITA yra ne tik inovacijų politiką įgyvendinanti agentūra ir ikiprekybinius pirkimus koordinuojanti organizacija – ji taip pat yra ikiprekybinių pirkimų kompetencijos centras, veikiantis vieno langelio principu ir teikiantis konsultacijas visiems pirkimo vykdytojams ikiprekybinių pirkimų vykdymo, Europos Komisijos skelbiamų ikiprekybinių pirkimų kvietimų, pirkimo vykdytojų ir teikėjų tinklaveikos ir kt. klausimais. Atkreiptinas dėmesys, kad priemonė „Ikiprekybiniai pirkimai LT“ yra nauja priemonė Lietuvoje (kol kas dar nėra nė vieno pirkimo vykdytojo, įgyvendinusio ikiprekybinio pirkimo projektą). MITA, tiesiogiai dalyvaudama pirkimo komisijoje, vykdo ikiprekybinio pirkimo priežiūrą, kadangi pirkime dalyvauja ne vien tik pirkimo vykdytojo atstovai – taip sumažinama korupcijos rizika, tiesiogiai kontroliuojamos ikiprekybinių pirkimų procedūros, MITA atstovų dalyvavimas kompensuoja pirkimų vykdytojų kompetencijų trūkumą.

Bendrosios nuostatos

Siekiant suvienodinti *perkančiųjų organizacijų*, kaip apibrėžta Viešųjų pirkimų įstatymo 2 straipsnio 25 dalyje, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo 4 straipsnio 17 dalyje, ir *perkančiųjų subjektų*, kaip apibrėžta Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srityje, įstatymo 4 straipsnyje, sąvokas ir atsižvelgiant į Viešųjų pirkimų tarnybos 2019 m. rugsėjo 17 d. rašto Nr. 4S-1034(1.5) rekomendacijas, Projekte siūloma MTEP paslaugų pirkimus vykdančius juridinius asmenis vadinti *pirkimo vykdytojais*.

Kadangi Viešųjų pirkimų įstatymu nėra reglamentuota galimybė pirkimo vykdytojui išsiaiškinti, ar teikėjas yra kompetentingas, patikimas ir pajėgus įvykdyti MTEP paslaugų pirkimo sąlygas Viešųjų pirkimų įstatymo 15 straipsnio 2 dalies (t. y. išimties) taikymo atveju, Projekto 12 ir 13 punktuose siūloma nustatyti reikalavimus teikėjams tol, kol šios nuostatos bus įtvirtintos Viešųjų pirkimų įstatyme arba Technologijų ir inovacijų įstatyme arba kitame įstatyme. Be to, tikslinant minėtą (-us) įstatymą (-us) reikėtų numatyti, kad pirkimo vykdytojas, pirksdamas MTEP paslaugas pagal 15 straipsnio 2 dalį, užtikrina, kad vykdant pirkimą būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo, skaidrumo principų; detalizuoti institucijas, įgaliotas atlikti MTEP paslaugų ekspertinį vertinimą; nustatyti, kad ikiprekybinių pirkimų atveju ekspertinį vertinimą atlieka MITA, kuri taip pat yra koordinuojančioji organizacija, o MTEP paslaugų pirkimų atveju ekspertinį vertinimą atlieka LMT, LMA ir mokslo ir studijų institucijos.

Projekte suformuotos bendrosios nuostatos dėl MTEP paslaugų pirkimo principų, sutarčių sudarymo, MTEP paslaugų rezultatų nuosavybės, konfidencialios informacijos apsaugos, pirkimų vykdymo veiksmų apskundimo, valstybės pagalbos, asmens duomenų apsaugos ir kt., kurios būtų taikomos visiems MTEP paslaugų pirkimams. Pažymėtina, kad Pirkimo komisijos sudėtis MTEP

³ MLE on Innovation-related Public Procurement: Final Report, <https://rio.jrc.ec.europa.eu/en/library/mle-innovation-related-public-procurement-final-report>

paslaugų pirkimų atveju ir ikiprekybinių pirkimų atveju skiriasi dėl MTEP paslaugų pirkimų ir ikiprekybinių pirkimų procesų skirtingo tikslo, organizavimo ir įgyvendinimo eigos.

Projektu taip pat siūloma pripažinti netekusiais galios LRV 2011 m. birželio 22 d. nutarimą Nr. 722 „Dėl Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų, išskyrus tas mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugas, iš kurių gauta nauda yra naudojama tik perkančiosios organizacijos veiklos poreikiams tenkinti ir už kurias viską sumoka perkančioji organizacija, pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas Nr. 772) ir LRV 2015 m. liepos 1 d. nutarimą Nr. 709 „Dėl Ikiprekybinių pirkimų vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministras patvirtins Ikiprekybinių pirkimų kofinansavimo tvarką, kurioje būtų nustatytos aplinkybės, sudarančios prielaidas vykdyti kofinansavimo procedūras, Ikiprekybinių pirkimų dokumentų vertinimo koordinuojančioje organizacijoje tvarką, Ekspertinio vertinimo organizavimo koordinuojančioje organizacijoje tvarką ir Ekspertų atrankos organizavimo koordinuojančioje organizacijoje tvarką.

Projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo bei Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Projekto sąvokos suderintos su Valstybine lietuvių kalbos komisija.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos LRV 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu.

Projektui įgyvendinti papildomų lėšų nereikės. Dėl Projektu siūlomų pakeitimų, susijusių su informacijos viešinimu, administracinė našta verslui ir institucijoms nežymiai padidės.

Projektą parengė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Inovacijų ir pramonės departamento Inovacijų politikos skyriaus (vedėjas Tadas Tumėnas tel. +370 706 64 692, el. p. Tadas.Tumenas@eimin.lt) vyr. specialistas Vaclovas Jonevičius (tel. +370 706 63677, el. p. Vaclovas.Jonevicius@eimin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 20 lapų.
2. Derinimo pažyma, 2 lapai.
3. LRV pasitarimo protokolo projektas, 1 lapas.
4. Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos 2019 m. spalio 14 d. raštas Nr. 2D-4996, 4 lapai.

Energetikos ministras, laikinai einantis
ekonomikos ir inovacijų ministro pareigas

Žygimantas Vaičiūnas